Załącznik nr 6 Wzór programu zajęć

PROGRAM ZAJĘĆ

dydaktyczno-wyrównawczych z języka angielskiego

realizowanych dla uczniów *szkoły podstawowej (kl.I-III)*

w Zespole Szkół w Choroszczy

w ramach projektu „***Wzrost jakości oferty edukacyjnej w Zespole Szkół w Choroszczy***”

realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego

Oś priorytetowa III. Kompetencje i kwalifikacje, Działanie 3.1 Kształcenie i edukacja,

Poddziałanie 3.1.2 Wzmocnienie atrakcyjności i podniesienie jakości oferty edukacyjnej w zakresie kształcenia ogólnego, ukierunkowanej na rozwój kompetencji kluczowych

Opracowanie: Natalia Czyżewska

(imię i nazwisko)

I. Cele edukacyjne:

1. otwarcia uczniom oczu na świat i poszerzania ich doświadczeń poprzez kontakt z nauką języka angielskiego oraz kulturą i obyczajowością krajów anglojęzycznych (w ten sposób program nauczania sprzyja porozumieniu między narodami i tolerancji wobec różnic kulturowych);
2. przygotowania uczniów do wykorzystywania języka angielskiego w różnych sytuacjach życiowych;
3. stworzenia podstaw do dalszej nauki języka angielskiego;
4. dostarczenia uczniom pozytywnego i konstruktywnego doświadczenia, które sprzyjać będzie ich dalszej nauce języka

II. Określenie grupy docelowej, która zostanie objęta wsparciem w ramach zajęć

Uczniowie Szkoły Podstawowej Zespołu Szkół w Choroszczy, klasy 1-3

III. Zdefiniowanie efektów uczenia się, które osiągną uczniowie/uczennice w wyniku udziału w zajęciach

- Podniesienie motywacji do nauki języka angielskiego
- Zapoznanie uczniów z kulturą i tradycjami krajów anglojęzycznych
- Wyrównanie poziomu językowego u poszczególnych uczniów
- Ćwiczenie różnych umiejętności językowych, m.in.:

Rozumienie ze słuchu

Uczeń:

- wykonuje polecenia wydawane przez nauczyciela po angielsku; reaguje całym ciałem na pojedyncze zwroty i wyrazy;
- rozumie sens bajek i historyjek (przy pomocy obrazków i gestów);
- rozumie sens prostych dialogów w historyjkach obrazkowych (także w nagraniach audio i video);
- rozumie wypowiedzi kolegów w klasie oraz nagrania audio;
- potrafi wyróżnić najważniejsze informacje z tekstu słuchanego

Mówienie

Uczeń:

- potrafi powtarzać za nauczycielem lub nagraniem;
- recytuje wiersze, rymowanki, śpiewa piosenki;
- występuje w przedstawieniach teatralnych;
- odpowiada na pytania pojedynczymi słowami lub stałymi zwrotami i wyrażeniami;
- umie nazwać i krótko opisać np. zwierzęta, ludzi i przedmioty;
- używa wybranych zwrotów i wyrażeń do komunikacji w klasie;
- samodzielnie zadaje proste pytania nauczycielowi i kolegom w klasie.

Czytanie

Uczeń:

- czyta pojedyncze wyrazy poprzez kojarzenie formy pisemnej języka z fonetyczną;
- rozumie powtarzane często polecenia pisemne;
- czyta głośno proste zdania znane z interakcji w klasie lub z często powracających tekstów mówionych;
- czyta bardzo prosty, krótki tekst;
- śledzi tekst czytany przez nauczyciela i potrafi wskazać w nim przeczytany wyraz.*

Pisanie

Uczeń:

- przepisuje pojedyncze wyrazy i zdania z tablicy;
- wstawia wyrazy w luki w tekście na podstawie podanego wzoru;
- pisze krótki i prosty tekst według przedstawionego wzoru

Słownictwo

Uczeń:

- rozpoznaje i rozumie słowa w bajkach i historyjkach, choć nie wszystkich potrafi użyć;
- zna (potrafi wypowiedzieć) podstawowe słownictwo dotyczące własnej osoby, części ciała, ubrań, członków rodziny, zwierząt, owoców, warzyw, kolorów, liczb, zabawek, nazw dni tygodnia, miesięcy, pór roku, sportów, pomieszczeń w domu, wyposażenia mieszkania, przyborów szkolnych, środków transportu, instytucji w mieście, zna także słownictwo określające czynności związane z ruchem oraz czynności wykonywane regularnie;
- umie zapisać słowa i pogrupować je w kategorie semantyczne, zestawić wyrazy przeciwstawne.

IV. Określenie sposobu oceny przeprowadzonych zajęć po ich zakończeniu

Test diagnozujący na zakończenie zajęć oraz ankieta ewaluacyjna skierowana do rodziców i dzieci.

V. Porównanie oceny przeprowadzonych zajęć ze zdefiniowanymi efektami uczenia się po zakończeniu zajęć

Przeprowadzenie testu diagnozującego na początku zajęć i po zakończeniu projektu. Analiza i porównanie osiągnięć uczniów po zakończeniu zajęć na podstawie karty osiągnięć:

KARTA OSIĄGNIĘĆ UCZNIA

IMIĘ I NAZWISKO

	Zakres osiągnięć		
	całkowity	**częściowy**	**minimalny**
Słuchanie			
uważnie słucha wypowiedzi innych uczniów i nauczyciela			
rozumie polecenia nauczyciela i reaguje na nie niewerbalnie			
rozróżnia dźwięki także w wyrazach o podobnym brzmieniu			
rozpoznaje zwroty stosowane na co dzień			
rozumie sens historyjek i bajek			
rozumie sens prostych dialogów w historyjkach obrazkowych			
potrafi wyróżnić proste informacje z tekstu słuchanego			
Mówienie			
potrafi powtórzyć za nauczycielem, nagraniem			
reaguje werbalnie na polecenia nauczyciela			
wypowiada się zdaniami			
posługuje się słownictwem poznanym na lekcjach			
recytuje wiersze, rymowanki, śpiewa piosenki			
występuje w przedstawieniach teatralnych			
udziela odpowiedzi na pytania			
samodzielnie zadaje pytania			
Czytanie			
czyta pojedynczymi wyrazami			
czyta zdaniami			
czyta głośno ze zrozumieniem			
czyta cicho ze zrozumieniem			
czyta z podziałem na role			
czyta dodatkowe książeczki			
Pisanie			
przepisuje poprawnie wyrazy i zdania			
pisze poprawnie ze słuchu proste zdania			
pisze poprawnie z pamięci proste zdania			
potrafi napisać krótki tekst według wzoru			
Słownictwo			
rozpoznaje znaczenie słów, gdy je usłyszy			
rozpoznaje znaczenie wyrazów, gdy je zobaczy napisane			
potrafi nazwać przedmioty, zwierzęta, których nazwy były wprowadzane i utrwalane na lekcjach			
potrafi korzystać ze słowników obrazkowych			
Rozwój emocjonalno-społeczny			
posiada umiejętność pracy w zespole			
chętnie pomaga innym			
łatwo komunikuje się z rówieśnikami			
jest pracowity/a i obowiązkowy/a			
potrafi sam/a ocenić swoją pracę			
chętnie bierze udział w lekcji			
uważa na lekcji			

VI. Opis wykorzystanych metod pracy wykorzystanych podczas zajęć

1. ***TPR* (Metoda Reagowania Całym Ciałem)** jest tym bardziej przydatna, im niższy jest wiek dzieci. Metoda ta zakłada, że uczniowie okazują zrozumienie poleceń nauczyciela ruchem lub gestem, a nauczyciel wspomaga swoje polecenia językiem ciała. Dzieci zachęcane są do przedstawiania za pomocą pantomimy znaczenia wyrazów (rzeczowników, przymiotników, czasowników itp.) i do odgadywania na podstawie gestów słów lub zwrotów. Metoda ta służy rozwijaniu sprawności słuchania. Jest ona przydatna w nauczaniu tej grupy wiekowej, ponieważ wykorzystuje ruch w nauce języka.

2. **Metoda audiolingwalna** jest bardzo często wykorzystywana w nauczaniu na poziomach początkowych. Szczególnie przydatne jest powtarzanie za wzorem (nauczycielem lub nagraniem), chórem i indywidualnie, wielokrotne powtarzanie *(drills)*wyrażeń, zwrotów, słów i zdań dla wyrobienia nawyków językowych oraz uczenie się na pamięć wierszyków, ćwiczeń rytmicznych *(chants)*, piosenek dla usprawnienia płynności, wymowy i intonacji. Jest to metoda służąca rozwijaniu zarówno sprawności słuchania, jak i mówienia. Dzięki temu, że wprowadza ona wspólne recytowanie i śpiewanie, zachęca nawet nieśmiałe dzieci do powtarzania tekstów (tj. słów, wyrażeń, zwrotów itd.)

3. **Metoda komunikacyjna** może być wykorzystywana podczas nauki mówienia, zachowania się w sytuacjach dnia codziennego, zdobywania podstawowych informacji w rozmowie, np. poprzez technikę luki informacyjnej *(information gap)*. Tego typu ćwiczenia nadają się do pracy w parach i grupach, czyli raczej dla dzieci z klasy II i III.

4. **Gry i piosenki** przydatne są szczególnie w nauczaniu najmłodszych dzieci. W okresie beztekstowym jest to główny sposób zapamiętywania języka. Pracując z dziećmi starszymi, wprowadzamy więcej gier. Ćwiczenia językowe w formie gier są dla dzieci atrakcyjne, ponieważ przypominają im lubiane zabawy. Dzieci są wrażliwe i większość z nich lubi śpiewać, dlatego warto wykorzystywać piosenki lub ćwiczenia rytmiczne *(chants)* do nauczania ustalonych zwrotów i zdań. Trzeba też pamiętać, że niektóre dzieci w III klasie zaczną unikać śpiewania połączonego z „pokazywaniem całym ciałem".

5. **Opowiadanie historyjek** lub **czytanie bajek** przez nauczyciela wprowadza atmosferę sprzyjającą koncentracji u dzieci i rozwijają sprawność słuchania. Najlepiej usiąść wtedy w kole lub na dywanie. Ułatwia to zmianę pozycji i nawiązuje do sytuacji domowej, a więc znanej. Początkowo bajki służą rozwijaniu sprawności rozumienia tekstu słuchanego, kiedy to nauczyciel czyta lub opowiada bajkę. Z czasem dzieci mogą być zachęcane do udziału w opowiadaniu, streszczaniu, a następnie we wspólnym tworzeniu bajki. W klasie II i III bajki i historyjki służą do rozwijania sprawności czytania (patrz 4.5.2. Podręczniki i materiały dodatkowe).

6. **Drama** to kolejna przydatna metoda pracy z dziećmi. Polega ona na odgrywaniu scenek, inscenizacji i improwizacji. Działa na wyobraźnię dzieci i uczy współpracy z innymi, komunikacji i pracy w grupie. Należy jednak zaznaczyć, że nie wszystkie dzieci będą chętne do występowania przed innymi i na pewno nie należy ich do takich wystąpień zmuszać. W pracy z dziećmi bardzo dobrze sprawdzają się **wizualizacja i ćwiczenia relaksacyjne.** Metoda ta polega na stwarzaniu sytuacji, w których dzieci wyobrażają sobie na przykład inne otoczenie lub siebie w innym miejscu. Nauczyciel opisuje dzieciom po angielsku, gdzie są, jak się czują, a dzieci wyobrażają to sobie. Następnie dzieci opowiadają, co widzą oczami wyobraźni, odpowiadają na pytania lub też biorą udział w scenkach. Tego typu ćwiczenia są okazją do słuchania języka, rozwijają wyobraźnię. Relaksująca atmosfera tego typu ćwiczeń zmniejsza zahamowania w mówieniu.

7. **Zajęcia plastyczne** *(art and craft)* stanowią ważny element kształcenia zintegrowanego w I etapie edukacyjnym. Ułatwiają poznawanie języka. Ćwiczenia tego typu wykorzystują naturalną aktywność dzieci i umożliwiają uczenie się przez działanie. Wykonywanie prac plastycznych motywuje uczniów do

mówienia o swoich pracach i słuchania, gdy opowiadają inni. Służy to utrwalaniu słownictwa i zwrotów, a poprzez swoją atrakcyjną formę motywuje do zapamiętywania. Ta metoda pracy umożliwia nauczycielowi indywidualny kontakt z uczniami, a zadaniem nauczyciela jest wykorzystanie tej sytuacji do zachęcania dzieci do używania języka obcego. W klasie trzeciej możemy wprowadzić już, wykorzystywaną często w klasach starszych, metodę pracy projektowej.

8. **Praca projektowa** składa się zazwyczaj z trzech faz. Faza pierwsza to uzgodnienie z uczniami, jaki temat będą opracowywać i w jakiej formie. Może to być na przykład plakat lub album na temat zwierząt egzotycznych. Druga faza to grupowa lub indywidualna praca nad projektem (często poza klasą, w domu, w bibliotece), zbieranie materiałów i przygotowanie prezentacji. Ostatnia i bardzo ważna faza to przedstawienie projektu całej klasie (np. plakatu) i omówienie go po angielsku. Praca projektowa ma prawie zawsze charakter międzyprzedmiotowy lub nawet ponadprzedmiotowy. Wymaga szukania informacji z innych dziedzin i przekazania ich w języku angielskim. Jest też doskonałym treningiem samodzielności w uczeniu się (np. korzystanie ze słownika), przez co pomaga rozwijać kompetencje kluczowe (poszukiwania). Niejednokrotnie angażuje też rodziców, którzy pomagają w realizacji np. części plastycznej. Jak już wspominaliśmy (patrz 2.2. Cele szczegółowe), spośród sprawności językowych rozwijamy przede wszystkim sprawność słuchania i mówienia. Czytanie i pisanie pełnią rolę drugorzędną i pomocniczą w poznawaniu słownictwa i podstawowych struktur gramatycznych. W poznawaniu języka nacisk kładziemy na wzbogacanie słownictwa, natomiast ograniczamy do koniecznego minimum nowe struktury językowe. Nauczyciel tworzy sytuacje komunikacyjne i przeprowadza ćwiczenia, wymagające użycia nowych wyrazów i odpowiednich form gramatycznych. Utrwala ich znajomość dzięki wierszykom i piosenkom.

VII. Opis wykorzystanych technik nauczania wykorzystanych podczas zajęć

Techniki nauczania słownictwa

- prezentowanie słówek poprzez pomoce wizualne (karty, plansze, plakaty, zdjęcia, przedmioty – ważne, aby były kolorowe i atrakcyjnie wyglądały);
- gromadzenie przez dzieci nowo poznanych słówek w słowniczkach (obrazki wklejane do specjalnego zeszytu);
- częste przepytywanie dzieci z wcześniej poznanych słówek przy pomocy obrazków lub zdjęć *(flashcards)*;
- wykorzystywanie znanych słówek w nowych sytuacjach językowych, np. w nowej strukturze, w nowej funkcji;

- wprowadzanie nowego słownictwa przy okazji czytania i omawiania bajki, historyjki;
- rozszerzanie słownictwa z zakresu jednego tematu (patrz diagram w I .3. l.);
- stosowanie gier pamięciowych typu *chain drill*, np. *went to the market and I bought*

Techniki nauczania wymowy

- kilkakrotne powtarzanie za nauczycielem jednego słowa;
- powtarzanie zwrotu lub zdania (dla utrwalenia intonacji);
- pokazywanie uczniom wyrazów rymujących się

i zachęcanie ich do poszukiwania takich par;

- rozpoznawanie konkretnych dźwięków w wyrazach.

Techniki nauczania gramatyki

- częste powtarzanie stałych wyrażeń i zwrotów językowych (*formulaic chunks*), np. w wierszykach,

w ćwiczeniach rytmicznych (*chants*), bajkach;

- stymulowanie obrazkiem, kolorem (np. zaznaczanie części zdania różnymi kolorami);
- układanie rozsypanek w zdania.

Techniki nauczania słuchania

- słuchanie i wykonywanie poleceń nauczyciela (tzw. *listen and do activities*);
- słuchanie nagrań towarzyszących historyjkom obrazkowym lub piosenek i odpowiadanie na pytanie nauczyciela;
- zachęcanie do prób przewidywania treści tekstu słuchanego (*pre-listening prediction*);
- słuchanie w celu zrozumienia ogólnego sensu bajki lub historyjki;
- słuchanie w celu wyszukania szczegółowych informacji.

Techniki nauczania mówienia

- powtarzanie zdań za wzorem (nauczycielem lub nagraniem);
- rozpoznawanie pisemnej formy wyrazu i kojarzenie jej z dźwiękowym odpowiednikiem;
- odczytywanie na głos ról w historyjce obrazkowej;
- czytanie na głos krótkiego tekstu;
- zadawanie pytań innym osobom w grupie;
- samodzielne używanie ustalonych zwrotów i wyrażeń w pracy w parach w celu uzyskania prawdziwych informacji, np. *What's your name?*;

- opowiadanie o sobie;
- opisywanie obrazka;
- opowiadanie historyjki na podstawie serii obrazków;
- opowiadanie lub streszczanie bajki czy historyjki.

Techniki nauczania czytania

- odczytywanie na głos pojedynczych wyrazów przez rozpoznawanie pisemnej formy wyrazu i kojarzenie jej z dźwiękowym odpowiednikiem;
- odczytywanie na głos ról w historyjce obrazkowej;
- czytanie na głos krótkiego tekstu;

ciche czytanie ze zrozumieniem i odpowiadanie na pytania do tekstu.

Techniki nauczania pisania

- pisanie po śladzie (klasa I) rozpoczynając od pojedynczych liter;
- zabawy w literowanie słów;
- przepisywanie wyrazów i prostych zdań;
- podpisywanie obrazków pojedynczymi wyrazami;
- wykonywanie zadań z wypełnieniem luk (wpisywanie pojedynczych słów, zwrotów, zdań);
- pisanie krótkich tekstów na podstawie wzoru.

Techniki rozwijania predyspozycji i zdolności poznawczych

Rozwijanie tych predyspozycji jest możliwe dzięki stosowaniu takich technik jak:

- klasyfikowanie obiektów według koloru, kształtu, wielkości, grup semantycznych;
- układania sekwencji: dni tygodnia, miesięcy w roku, pór roku, czynności w ciągu dnia;

wielkości: duży, średni, mały; liczb od 1 do 10;
- wyszukiwania kształtów (koło, kwadrat, prostokąt, koło) na rysunku;
- rysowania lustrzanych odbić np. motyla, jabłka, serca;
- dobierania par, np. zwierząt (mam i ich dzieci), wyrazów przeciwstawnych, obrazków (*flashcards*)

i wyrazów (*wordcards*);

- znajdowania związków przyczynowo-skutkowych, np. układanie obrazków z historyjki w odpowiedniej kolejności;
- ćwiczenia pamięci, np. gry *Memory* i *Kim's game*;
  twórczego myślenia, np. rysowanie placu zabaw, w którym poszczególne stanowiska do zabawy są zbudowane z przyborów szkolnych;
- analizy i syntezy, np. analiza: ćwiczenia typu znajdź obiekt, który nie pasuje (*odd-one-out*), synteza: ćwiczenia typu: ułóż układankę z puzzli

Techniki rozwijania umiejętności samodzielnego uczenia się

Za szczególnie ważne uważamy przygotowanie dzieci do samodzielności w nauce języka. Dlatego też już na tym etapie nauki zalecamy wyrabianie nawyków samokształcenia, które będą rozwijane w późniejszych etapach nauki.

Techniki temu sprzyjające to:

- zakładanie i prowadzenie własnych słowniczków (najpierw obrazkowych) i zeszytów ze słówkami;
- wzajemne sprawdzanie ćwiczeń

i porównywanie odpowiedzi;

- wzajemne przepytywanie się ze słówek;
- korzystanie ze słowników obrazkowych;
- samodzielne czytanie uproszczonych książeczek, tzw. *readers* (dla dzieci chętnych);
- kąciki doskonalenia umiejętności językowych *(learning centres with self-access materials);*
- planowanie własnej pracy (np. wybór pracy domowej).

VIII. Program

Liczba godzin	Temat	Zakres treści	Metody i techniki pracy
10	ja i moja szkoła	dni tygodnia plan lekcji instrumenty muzyczne przybory szkolne pomieszczenia w szkole wyposażenie klasy nazywanie przyborów szkolnych opisywanie planu lekcji pytanie o ilość opisywanie klasy	*TPR* (Metoda Reagowania Całym Ciałem) Metoda komunikacyjna Metoda audiolingwalna Praca projektowa Techniki nauczania

		opisywanie kolegów w klasie, ich zainteresowań oraz zamiłowań i upodobań określanie przynależności przedmiotów do osób pytanie o numer telefonu opisywanie kolorów przedmiotów w klasie odpowiadanie na pytania o przedmioty w klasie i ich położenie	słownictwa Techniki nauczania gramatyki Techniki nauczania mówienia Techniki nauczania czytania Techniki nauczania pisania Techniki rozwijania predyspozycji i zdolności poznawczych Techniki rozwijania umiejętności samodzielnego uczenia się
10	ja i moje środowisko	pory roku różne typy pogody zwierzęta nazywanie pór roku charakteryzowanie pogody w różnych porach roku	*TPR* (Metoda Reagowania Całym Ciałem) Metoda komunikacyjna Metoda audiolingwalna Praca projektowa Techniki nauczania słownictwa Techniki nauczania gramatyki Techniki nauczania mówienia Techniki nauczania czytania Techniki nauczania pisania Techniki rozwijania

			predyspozycji i zdolności poznawczych Techniki rozwijania umiejętności samodzielnego uczenia się
15	ja i moja miejscowość	instytucje: poczta, sklep, szpital, kino, środki transportu nazywanie instytucji i środków transportu pytanie o cenę pytanie o drogę i opisywanie drogi	*TPR* (Metoda Reagowania Całym Ciałem) Metoda komunikacyjna Metoda audiolingwalna Praca projektowa Techniki nauczania słownictwa Techniki nauczania gramatyki Techniki nauczania mówienia Techniki nauczania czytania Techniki nauczania pisania Techniki rozwijania predyspozycji i zdolności poznawczych Techniki rozwijania umiejętności samodzielnego uczenia się

15	ja i mój kraj	ukształtowanie terenu: góry, morze, rzeki, jeziora, lasy opisywanie krajobrazu Polski nazywanie i opisywanie zwierząt żyjących w lesie i w wodzie zwierzęta żyjące w lesie i w wodzie	*TPR* (Metoda Reagowania Całym Ciałem) Metoda komunikacyjna Metoda audiolingwalna Praca projektowa Techniki nauczania słownictwa Techniki nauczania gramatyki Techniki nauczania mówienia Techniki nauczania czytania Techniki nauczania pisania Techniki rozwijania predyspozycji i zdolności poznawczych Techniki rozwijania umiejętności samodzielnego

20	ja i inne kraje	nazwy państw i narodowości koledzy z innych krajów święta, zwyczaje, miasta w obcych krajach zwierzęta w obcych krajach opowiadanie o rówieśnikach z innych krajów i ich zabawach oraz zainteresowaniach nazywanie państw i narodowości nazywanie zwyczajów świątecznych pisanie kartek świątecznych opisywanie niektórych zagranicznych miast na podstawie zdjęć	*TPR* (Metoda Reagowania Całym Ciałem) Metoda komunikacyjna Metoda audiolingwalna Praca projektowa Techniki nauczania słownictwa Techniki nauczania gramatyki Techniki nauczania mówienia Techniki nauczania czytania Techniki nauczania pisania Techniki rozwijania predyspozycji i zdolności poznawczych Techniki rozwijania umiejętności samodzielnego uczenia się